Európai Parlament
2019-2024

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P9_TA(2023)0455

A 2024. évi európai választások

Az Európai Parlament 2023. december 12-i állásfoglalása a 2024-es európai választásokról (2023/2016(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 10. és 14. cikkére, valamint 17. cikkének (7) bekezdésére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 20. és 22. cikkére,

– tekintettel az állampolgárságuktól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1993. december 6-i 93/109/EK tanácsi irányelvre[1],

– tekintettel Alkotmányügyi Bizottságának az Európai Parlament képviselőinek közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló, 1976. szeptember 20-i okmány módosítására irányuló javaslatról szóló, 2011. április 28-i jelentésére,

– tekintettel a 2014. évi európai parlamenti választások megszervezésének javításáról szóló, 2013. július 4-i állásfoglalására[2],

– tekintettel az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló 1141/2014/EU, Euratom rendelet módosításáról szóló, 2018. május 3-i (EU, Euratom) 2018/673 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3],

– tekintettel az 1976. szeptember 20-i 76/787/ESZAK, EGK, Euratom tanácsi határozathoz csatolt, az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló

---

1 HL L 329., 1993.12.30., 34. o.
2 HL C 75., 2016.2.26., 109. o.
3 HL L 114. I, 2018.5.4., 1. o.

okmány módosításáról szóló, 2018. július 13-i (EU, Euratom) 2018/994 tanácsi határozatra[1],

– tekintettel az európai választások értékeléséről szóló, 2020. november 26-i állásfoglalására[2],

– tekintettel az Európai Demokráciára vonatkozó cselekvési tervről szóló, 2020. december 3-i bizottsági közleményre (COM(2020)0790),

– tekintettel az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról, valamint a 76/787/ESZAK, EGK, Euratom tanácsi határozat és az e határozathoz csatolt, az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány hatályon kívül helyezéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló, 2022. május 3-i álláspontjára[3],

– tekintettel az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslathoz 2022. szeptember 15-én elfogadott európai parlamenti módosításokra[4],

– tekintettel a politikai reklám átláthatóságáról és targetálásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslathoz 2023. február 2-én elfogadott európai parlamenti módosításokra[5],

– tekintettel a parlamentarizmusról, az európai polgárságról és a demokráciáról szóló, 2023. szeptember 14-i állásfoglalására[6]

– tekintettel az Európai Parlament összetételének megállapításáról szóló, 2023. szeptember 22-i (EU) 2023/2061 európai tanácsi határozatra[7],

– tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

– tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére (A9-0332/2023),

A. mivel a 2019-es európai parlamenti választásokon az elmúlt 20 évben a legmagasabb, 50,66%-os részvételi arányt mértek (2014-hez képest nyolc százalékpontos növekedés), ami arra utaló pozitív jel, hogy az európai polgárok egyre inkább érdeklődnek az uniós szintű fejlemények iránt, és úgy érzik, hogy az uniós jogszabályok hatással vannak mindennapi életükre; mivel 19 tagállam számolt be növekvő nemzeti részvételi arányról, és 2014-hez képest jelentős növekedést

---

1 HL L 178., 2018.7.16., 1. o.
2 HL C 425., 2021.10.20., 98. o.
3 HL C 465., 2022.12.6., 171. o.
4 HL C 125., 2023.4.5., 485. o.
5 HL C 267., 2023.7.28., 36. o.
6 Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0330.
7 HL L 238., 2023.9.27., 1–14. o.

regisztráltak Lengyelországban, Romániában, Spanyolországban, Ausztriában, Magyarországon, Németországban, Szlovákiában és Csehországban;

B. mivel az Európai Parlament képviselőinek közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány módosításáról szóló 2018. évi tanácsi határozat olyan pozitív változtatásokat tartalmazott, mint például az európai politikai pártok logóinak az európai parlamenti választásokra vonatkozó szavazásokon való feltüntetése; mivel a határozatot még valamennyi tagállamnak ratifikálnia kell; mivel az Európai Parlament által 2022. május 3-án javasolt európai választási jog jelentős előrelépéseket tartalmaz (beleértve az uniós szintű választókerületeket), kezelné a 27 különböző választási rendszer jelenlegi széttagoltságát, valamint korszerűbbé és egységesebbé tenné a választási szabályokat az EU-n belül;

C. mivel a csúcsjelöltállítás fellendítené az európai közéleti vitát, és tovább erősítenék az európai politikai pártok szerepét;

D. mivel a 2019-es választások eredményeként nem került megválasztásra a Bizottság elnöke a csúcsjelöltállítási eljárás által; mivel az európai választási jog reformjának hiánya további akadályt gördített a csúcsjelöltállítási eljárás sikeres végrehajtása elé; mivel a csúcsjelöltállítási eljárás végrehajtásának elmulasztása számos szavazóban csalódást keltett és csökkentette az eljárásba vetett bizalmat; mivel mindenképp el kell kerülni, hogy a 2024-es európai választások e téren csalódást okozzanak; mivel a Bizottság elnökének megválasztása az Európai Parlament képviselői többségének támogatásától függ;

E. mivel a csúcsjelöltállítási eljárás hatékony végrehajtásához a Parlamentnek képesnek kell lennie arra, hogy az Európai Tanács javaslata előtt közös jelöltet nevezzen meg a Bizottság elnöki tisztségére;

F. mivel számos tagállam még mindig nem kezelte megfelelő módon a fennálló akadályokat és nem hozott megfelelő intézkedéseket a fogyatékossággal élő személyek szavazásának megkönnyítése érdekében, így akadályozva e polgároknak a demokratikus folyamatokban való érdemi részvételét és képviseletét;

G. mivel a mobilis polgároknak a Szerződések által biztosított európai parlamenti választásokon való választójogának teljes körű gyakorlása előtt még mindig a demokratikus részvétel olyan indokolatlan akadályai állnak, mint a vonatkozó feltételek és szabályok ismeretének hiánya; mivel a Bizottság jogalkotási javaslatot nyújtott be ezen aggályok némelyikének kezelésére;

H. mivel az európai választásokkal kapcsolatos politikai kampányok jellege a tagállamokban igen gyakran nem kellőképp „európai”, és

inkább tisztán nemzeti, regionális és helyi jellegű politikai viták jellemzik őket; mivel a politikai pártok és a jelöltek felelőssége, hogy megfelelően tájékoztassák a polgárokat az uniós szintű politikai kihívásokról;

Az európai demokrácia megerősítése a 2024-es választásokon

1. üdvözli a 2019. évi európai választásokon való magasabb részvételi arányt, és arra törekszik, hogy a 2024-es európai választásokon azt tovább növelje; hangsúlyozza a választásokon való részvétel növelésének fontosságát; megjegyzi, hogy további erőfeszítésekre van szükség a mobilis polgárok részvételi arányának növelésére; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanács nem tett előrelépést az Európai Parlament által 2022. május 3-án elfogadott új európai választási jog elfogadása terén; kéri ennek a Tanács általi gyors elfogadását; elvárja, hogy a Tanács a Parlament javaslatának egésze tekintetében konszenzuson alapuló kompromisszumra jusson;

2. hangsúlyozza az európai politikai pártok és az érdekelt társadalmi csoportok hozzájárulásának fontosságát az európai közpolitikai kérdésekről folytatott vitákhoz és az európai politikai tudatosság kialakításához; sajnálja azonban, hogy a jelenlegi uniós és nemzeti szabályozási keretekből fakadó korlátozások megakadályozzák az európai politikai pártokat abban, hogy teljes mértékben részt vegyenek az európai választási kampányokban; ösztönzi az európai politikai pártokat, hogy maguk bonyolítsák le saját európai választási kampányaikat; felszólítja a nemzeti és európai politikai pártokat, valamint adott esetben a tagállamokat, hogy:

   – az európai választási kampányt az uniós értékekkel összhangban bonyolítsák le,

   – tartsák be a demokratikus normákat és a pártok belső demokratikus szabályait különösen annak biztosítása érdekében, hogy a jelöltállítás – többek között az Európai Bizottság elnökének tisztségére történő csúcsjelöltállítás – demokratikus módon történjen,

   – a választások előtt kellő időben készítsék el küldetésnyilatkozataikat,

   – növeljék az európai politikai pártok, többek között neveik és/vagy logóik láthatóságát a nyilvános vitákban és a médiakampányokban,

   – nyilvános kommunikációjukban következetesen azonosítsák európai partnereiket,

   – támogassák az európai politikai pártok neveinek és/vagy logóinak a szavazólapokon és a kampányanyagokban való láthatóvá tételét,

– hívják fel a figyelmet az európai politikai pártokra és az európai politikai alapítványokra vonatkozó új szabálytervezetekre azok hivatalos hatálybalépése előtt,

– állapodjanak meg arról, hogy hogyan kell eljárni a választásokat követő eljárásokat illetően, beleértve az uniós intézmények elnökeiről folytatott tárgyalásokat is;

3. támogatja a Politikai Pártok és Politikai Alapítványok Hatósága által kidolgozott, kampánnyal kapcsolatos európai cselekvési tervet (E-CAP), különösen a csúcsjelöltek és az európai politikai pártok láthatóságát illetően; hangsúlyozza az Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatósága által a polgárok tájékoztatásában végzett munka fontosságát;

4. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság elnökének megválasztására vonatkozó csúcsjelöltállítási eljárást nem vezették be a 2019-es európai választásokon; sajnálja továbbá, hogy az európai demokrácia megerősítése iránt elkötelezett Európai Tanács és Európai Bizottság 2019 óta nem tett előrelépést e kérdésben; úgy véli, hogy egyértelmű és hiteles kapcsolatra van szükség a választók döntése és a Bizottság elnökének megválasztása között; felszólítja az európai politikai pártokat, a nemzeti politikai pártokat és a nemzeti kormányokat, hogy ennek biztosítása érdekében működjenek együtt a következő választásokon; rámutat, hogy a Bizottság elnökének megválasztása az Európai Parlament képviselői többségének támogatásától függ, mivel a választási eredményeket teljes mértékben figyelembe kell venni, amint azt a Lisszaboni Szerződés előirányozza;

5. felszólítja az Európai Tanácsot, hogy szolgáljon bizonyossággal az európai polgárok számára a csúcsjelöltállítási eljárást illetően, és vessen véget a zárt ajtók mögött kötött megállapodások gyakorlatának; sürgeti az Európai Tanácsot, hogy e célból kellő időben kezdje meg a konzultációkat a csúcsjelöltállítási eljárásnak az európai választások eredményének fényében történő végrehajtása érdekében;

6. elvárja, hogy minden európai politikai párt kellő időben, a választás napja előtt legalább 12 héttel megnevezze jelöltjét a Bizottság elnöki tisztségére;

7. felszólít egy a csúcsjelöltállítási eljárásról szóló intézményközi megállapodás létrehozására a Parlament és az Európai Tanács között az EUSZ 17. cikkének (7) bekezdése keretében; felkéri a Európai Parlament elnökét, hogy haladéktalanul kezdje meg az előkészületeket egy ilyen megállapodás megvalósításához; úgy véli, hogy az európai politikai pártok csúcsjelöltjeinek és elnökeinek és azok parlamenti képviselőcsoportjainak a 2024-es európai választásokat követően azonnal tárgyalásokat kell folytatniuk, hogy

az Európai Parlament nevében megállapodjanak egy közös jelöltről az Európai Bizottság elnökének tisztségére, mielőtt az Európai Tanács megteszi a maga javaslatát;

8. úgy véli, hogy azon európai politikai párt csúcsjelöltjének, amely az európai parlamenti választásokon a képviselői helyek többségét megszerezte, elsőként a legnagyobb többséggel rendelkező közös jelölt meghatározására irányuló tárgyalásokat kell vezetnie, amit szükség esetén további csúcsjelöltek meghatározása követ ebben az erőfeszítésben aszerint, hogy európai parlamenti pártjaik milyen arányt képviselnek az általuk szerzett képviselői helyek tekintetében; javasolja, hogy az Európai Parlament elnöke szükség esetén álljon rendelkezésre e folyamat irányítására;

9. hangsúlyozza, hogy az Európai Parlament elnökének előjoga lesz, hogy közölje az Európai Tanáccsal az Európai Bizottság elnöki tisztségére pályázó közös parlamenti jelölt nevét;

10. javasolja, hogy az Európai Bizottság elnöki tisztségére pályázó közös európai parlamenti jelölt hiányában az Európai Tanács elnöke folytasson konzultációt az Európai Parlament elnökével, a csúcsjelöltekkel, valamint az európai politikai pártok és azok parlamenti csoportjainak elnökeivel, mielőtt az Európai Tanács javaslatot terjesztene az Európai Parlament elé;

11. e célból úgy véli, hogy az Európai Tanácsnak javaslatával meg kell várnia, hogy az Európai Parlament az EUSZ 17. cikkének (7) bekezdésében említett megfelelő konzultációkkal és a lojális együttműködés elvével összhangban közös jelöltet állítson az Európai Bizottság elnöki tisztségére;

12. emlékeztet az Európai Parlament azon előjogára, hogy megválassza saját elnökét;

13. elvárja, hogy az európai politikai pártok és a parlamenti képviselőcsoportok kössenek „jogalkotói megállapodást” a 2024–2029-es jogalkotási időszakra annak érdekében, hogy a Bizottság kinevezése előtt a Parlamentben biztosított legyen a munkaprogram alapjául szolgáló többség, és garantálják az európai szavazók számára a választások koherens nyomon követését; a Parlament többségi támogatásának megszerzése érdekében minden az Európai Bizottság elnöki tisztségére jelölt személynek alá kell írnia ezt a „jogalkotói megállapodást”; megjegyzi, hogy egy ilyen megállapodás végrehajtásához elengedhetetlen a széles körű politikai támogatás;

14. úgy véli, hogy egy közös európai választási nap bevezetése egységesebb páneurópai választást eredményezne;

15. emlékeztet a Szerződések által a Parlamentre ruházott felelősségre a politikai felügyelet tekintetében; hangsúlyozza, hogy a Bizottság Parlamenttel szembeni elszámoltathatósága a belső demokratikus

ellenőrzés fontos elve; emlékeztet arra, hogy a biztosjelöltek és a biztosi testület meghallgatása kritikus lépést jelent az uniós döntéshozatali folyamat további demokratizálódása felé, és egyre fontosabb eszközévé válik a Parlament fokozottabb szerepvállalásának az uniós szintű menetrend meghatározásában;

A polgárok részvétele és szavazati joga

16. alapvető fontosságúnak tartja annak garantálását, hogy az aktív és passzív választójoggal rendelkező valamennyi uniós polgár, többek között a mobilis uniós polgárok, a fogyatékossággal élő polgárok és a hajléktalan polgárok is gyakorolhassák e jogot;

17. felszólítja a tagállamokat, hogy garantálják a választások hozzáférhetőségét olyan intézkedések bevezetésével, amelyek célja az információkhoz való hozzáférés és a hozzáférhető szavazási szabályok, például olyan támogató technológiák, formátumok és technikák használatának biztosítása, mint a Braille-írás, a QR-kódok, a nagybetűs nyomtatás, a hangalapú információk, a tapintható írásrendszerek, a könnyen olvasható információk és a jelnyelvi kommunikáció; úgy véli, hogy a figyelemfelkeltő kampányok kulcsfontosságúak a részvételi arány növeléséhez, és felszólítja a tagállamokat, hogy e tekintetben tegyenek meg minden erőfeszítést, és vonják be a civil társadalmi szervezeteket is;

18. úgy véli, hogy a választási kampányról szóló információkhoz való hozzáférés szükséges feltétel a polgárok választási részvételének növeléséhez; felszólítja a tagállamokat, hogy ösztönözzék arra nemzeti médiájukat, hogy a választásokról oly módon tájékoztassák az európai polgárokat, hogy azok – a vidéki területeken is – gyakorolhassák választójogukat és tudatában legyenek döntésük európai dimenziójának;

19. úgy véli, hogy a Parlament intézményi tájékoztató kampánya – civil társadalmi szervezetekkel való együttműködésben – hozzájárul az európai közpolitikai kérdésekről folytatott vitához és a parlamenti demokráciával kapcsolatos európai politikai tudatosság kialakításához, és támogató szerepet tölt be a valamennyi európai politikai párt által folytatott választási kampányban; üdvözli az EU valamennyi intézménye által e tekintetben tett összehangolt erőfeszítéseket;

20. megismétli a tagállamokhoz intézett felhívását, hogy tegyék lehetővé valamennyi harmadik országban élő vagy dolgozó uniós polgár számára a jogot, hogy az európai parlamenti választásokon leadhassa szavazatát; felkéri a tagállamokat, hogy az Európai Parlamenttel és az Európai Külügyi Szolgálattal együttműködve tájékoztassák a harmadik országokban élő uniós polgárokat az európai választásokról, és segítsék elő a választási részvételüket; elszólítja az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy ösztönözze a

tagállamok külügyminisztereit arra, hogy osszák meg egymással a tájékoztató kampányokkal kapcsolatos bevált gyakorlatokat, és könnyítsék meg a külföldről történő szavazást – többek között akadálymentes szavazóhelyiségek létrehozásával az EU-n kívül –, valamint a levélszavazás vagy a távszavazás egyéb formáinak alkalmazását;

21. sajnálja, hogy mivel a Tanácsban nem történt előrelépés az állampolgárságuktól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslattal kapcsolatban, a Bizottság és a Parlament által javasolt újítások nem lépnek hatályba a 2024-es választások előtt kellő időben;

22. ösztönzi a levélszavazás bevezetését annak biztosítása érdekében, hogy a választások napján a szavazóhelyiségekbe való eljutás kivitelezhetetlensége ne akadályozza az uniós polgárokat szavazati joguk gyakorlásában; támogatja továbbá a szavazást megkönnyítő kiegészítő eszközök bevezetését, mint például az előzetes fizikai szavazást és a meghatalmazott útján történő szavazást, valamint az elektronikus és online szavazást;

23. úgy véli, hogy a nemek közötti egyenlőség kulcsfontosságú elem a választásokon való képviselet javítása szempontjából; üdvözli a 2019-es európai választásokat követően a nemek szempontjából kiegyensúlyozott Parlament irányába tett előrelépést, de hangsúlyozza a nők képviseletének szintjét illetően fennálló tagállami különbségeket; e tekintetben ösztönzi a Parlament által 2022. május 3-án az új európai választási joggal kapcsolatban elfogadott rendelkezések végrehajtását;

24. úgy véli, hogy a tagállamoknak fontolóra kell venniük a választójogi korhatárnak és a jelöltként való indulás alsó korhatárának az összehangolását és csökkentését a választási jogra irányuló javaslatban és az Európa jövőjéről szóló konferencia következtetéseiben foglaltaknak megfelelően;

Intézményi reziliencia

25. úgy véli, hogy a dezinformáció és a külföldi beavatkozás súlyos támadások a választási eljárás integritása és az európai demokrácia ellen; hangsúlyozza, hogy a digitális platformok alapvető szerepet játszanak a dezinformáció elleni küzdelemben;

26. elismeri az uniós intézmények által a dezinformáció és a külföldi beavatkozás elleni fellépés érdekében tett erőfeszítéseket, például a dezinformáció visszaszorítását célzó 2022. évi gyakorlati kódexet és a sürgősségi riasztórendszert; hangsúlyozza azonban, hogy jelentősebb biztosítékokra és intézkedésekre van szükség a dezinformációval, valamint a választási folyamatba való belső és

külső beavatkozással szemben; vállalja, hogy fokozza az Európai Parlamenten belüli külföldi beavatkozási kísérletek elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit;

27. felhívja a figyelmet az európai politikai pártokról és alapítványokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló, folyamatban lévő intézményközi tárgyalásokra; felszólítja az Európai Bizottságot és a Tanácsot, hogy az intézményközi tárgyalásokat az őszinte együttműködés szellemében folytassák; üdvözli a társjogalkotók által elért megállapodást a politikai reklám átláthatóságáról és targetálásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletről; üdvözli egyes rendelkezéseinek, például a megkülönböztetésmentességről szóló rendelkezéseknek a 2024-es választások előtti végrehajthatóságát; felszólítja a tagállamokat, hogy hatálybalépésüket követően maradéktalanul hajtsák végre a rendelet egyéb rendelkezéseit;

28. emlékeztet arra, hogy a Parlament elfogadott egy olyan állásfoglalást, illetve jelenleg olyan javaslatokon dolgozik, amelyek célja a Szerződések módosítása, többek között az EU demokratikus legitimitásának növelése, valamint az Európa jövőjéről szóló konferencia által elfogadott javaslatok megfelelő nyomon követése; megjegyzi, hogy a 2024-es választások egyedülálló alkalmat kínálnak arra, hogy a Parlament által a Szerződések reformjára tett javaslatok alapján EU-szerte vita induljon az Unió reformjáról; felszólítja az Európai Tanácsot, hogy a javaslatok Parlament általi elfogadását követően késedelem nélkül foglaljon állást egy konvent megtartásáról; ezzel összefüggésben megismétli, hogy támogatja a Szerződések reformját;

29. kéri a Szerződések reformját; sürgeti a Tanácsot és végső soron az Európai Tanácsot, hogy tegyen lépéseket az EUSZ 48. cikkének alkalmazására irányuló javaslata alapján egy egyezmény létrehozására, ;

30. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a választók választási folyamatokba vetett bizalmát annak biztosítása által, hogy minden választás szabad és tisztességes legyen; e tekintetben megjegyzi, hogy 2023. november 6. és 9. között az EBESZ négy tagállamban teljesített igényfelmérő missziót, hogy megvizsgálja az európai választásokat megfigyelő misszió előkészítését; javasolja a Tanács elnökségének, hogy ösztönözze a tagállamokat az EBESZ-nek szóló meghívó levelek küldésére az európai választások EBESZ általi megfigyelése, és e lehetőség teljes mértékű kihasználása céljából;

31. felkéri Alkotmányügyi Bizottságát annak kivizsgálására, hogy ezen állásfoglalás egyes rendelkezéseit és ajánlásait be lehet-e építeni a Parlament eljárási szabályzatába;

°

° °

32. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.